

6. Náboženské úkony, jich obstarávání, řízení a bezprostřední kontrolování (§ 2 zák. ze dne 25. května 1868 č. 48) podléhají potud ingerenci úřadů školních, pokud by v míře těchto úkonů mezi okresním školním úřadem a církevním vznikly neshody, ve kterémžto případě rozhodniž zemský úřad školní (§ 50. řádu škol. a vyučovacího pro školy obecné). Byť by i účastenství v náboženských úkonech bylo povinné, nemají tato přes to na známku z náboženství vlivu (nař. min. fin. ze dne 28. října 1870 věstníku č. 151 a ze dne 11. listopadu 1870 č. 11253 věstníku č. 156).

Nadace viz Osoby právnické.

Nadace mešní (mešní stipendia, fundace).

I. Pojem.

Mešní nadace jsou duchovní nadace duchovním správcům za čtení mší věnované. Při každém farním kostele pozůstává pro klerus správy duchovní závazek určitý počet mší zejména ve veškeré dny nedělní a sváteční t. zv. mše pro populo parochiano bez úplaty sloužití, tak že toliko v ostatní dny mohou čísti mše, pro něž byla založena nadace nebo vzhledem k nimž bylo jim uděleno stipendium manuální.

II. Dle církevních zásad mohou kněží vůbec za čtení mše v určité (individuální) intenci — církví ovšem schválené — přijati dar lásky (Eleemosina, stipendium missae), avšak nesmí v tom býti spatřováno zaplacení za mši nebo mzda pro kněze. Dá-li pak příjemce čísti mši některým knězem jiným, musí tomuto vydati celé stipendium, jež obdržel, jinak by se dopustil svatokupectví (simonie; viz rozh. kongr. konc. k Sess. XXII. decr. de observ. et evit. in celebr. missar. Conc. Trid.). Rovněž nesmí býti přijata dvě stipendia za tutěž mši, a dále vůbec žádné stipendium za mši, která — jako mše v dny nedělní a sváteční pro populo parochiano — na základě zvláštního příkazu musí býti persolvována na určitou intenci; při tom jest lhostejno, zdali dárce o této okolnosti věděl či má-li příjemce dle jeho vůle mši sice čísti avšak aplikaci neučiniti. Rovněž není dovoleno přijati stipendium za mši již čtenou nebo čísti mši v naději, že stipendium bude věnováno nebo konečně vyzývati osoby zpovídající se nebo umírající k udělení mešních stipendií nebo k zakládání mešních nadací. Mešní nadace mohou záležeti buď v penězích nebo v jiných věcech, jež jeví se býti příspěvkem k výživě duchovního. Výši mešní nadace nebo obnosu z nadání příslušejícího má vyměřiti zakladatel, zhusta bývá však dle zvyku nebo diecesním předpisem stanovena na 50 kr. Kněz však může přijati i obnos větší nebo menší, nebo může věnovaný obnos naprosto odmítnouti a mši bezplatně persolvovati. Nařídil-li zůstavitel, aby v jistém místě určitý počet mší byl persolvován, nevytknuv obnosu peněžního, má dědic zapraviti obnos v tomto místě obvyklý. Kterému duchovnímu má stipendium připadnouti, závisí od vůle dárce. Farář nemá na stipendia od svých osadníků ani výhradního nároku ani předního práva před svými kooperatory a knězi řeholními. Naproti tomu má duchovní, jemuž se stipendium nabízí, na vůli buď je přijmouti neb odmítnouti a přijaté buď si podržeti nebo jinému duchovnímu je postoupiti. Do ciziny však nesmí býti stipendia nikdy zasílána; světský duchovní, který by tak učinil, byl by zbaven obročí, řeholní kněz pozbyl by způsobilosti ke všem dignitám. Na stipendia poslední vůlí bez bližšího určení zanechaná může